

DOI 10.18372/2786-823.1.20680

УДК 378.147:005.336.2:614

Сергієнко Тетяна Іванівна

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри бізнесу та управління,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна
Sergienko7921@gmail.com

Сергієнко Дар'я Віталіївна,

студентка 1 курсу, перший медичний факультет,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет,
м. Запоріжжя, Україна
dashasergienko0108@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА В ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ

***Анотація.** У статті розглядаються інноваційні технології підготовки ефективного менеджера в галузі медицини. Автори підкреслюють значення інтеграції сучасних освітніх методів, цифрових рішень та практикоорієнтованого підходу у процес професійної підготовки. Акцентовано увагу на формуванні ключових компетентностей ефективного менеджера — лідерства, комунікаційних навичок, стратегічного мислення та здатності до управління змінами. Особлива увага приділяється ролі інформаційно-комунікаційних технологій і симуляційного навчання у підвищенні якості освіти майбутніх фахівців медичної галузі.*

***Ключові слова:** інноваційні технології, менеджмент у медицині, професійна підготовка, компетентності, ефективність, освіта, цифровізація.*

***Annotation.** The article examines innovative technologies for training an effective manager in the field of medicine. The authors emphasize the importance of integrating modern educational methods, digital solutions, and practice-oriented approaches into the professional training process. Attention is focused on the development of key competencies of an effective manager — leadership, communication skills, strategic thinking, and the ability to manage change. Particular emphasis is placed on the role of information and communication technologies and simulation-based learning in enhancing the quality of education for future healthcare professionals.*

***Key words:** innovative technologies, healthcare management, professional training, competencies, effectiveness, education, digitalization.*

Актуальність теми. Сучасна система охорони здоров'я перебуває у стані постійних трансформацій, зумовлених глобалізаційними процесами, цифровізацією та підвищенням вимог до якості медичних послуг. Відтак виникає потреба у фахівцях, які володіють не лише глибокими професійними знаннями у сфері медицини, але й розвиненими управлінськими, комунікаційними та лідерськими компетентностями. Традиційні підходи до підготовки менеджерів у медицині вже не повною мірою відповідають викликам сучасності, що вимагає впровадження інноваційних технологій навчання — інтерактивних платформ, симуляційних систем, цифрових інструментів аналізу та прийняття управлінських рішень. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю модернізації освітнього процесу у вищих навчальних закладах для формування ефективних менеджерів нового покоління, здатних забезпечити розвиток і стабільне функціонування медичних установ в умовах змін та невизначеності.

Мета статті – полягає в аналізі та узагальненні інноваційних технологій підготовки ефективного менеджера в галузі медицини, а також у визначенні ключових компетентностей, які забезпечують професійну результативність та

конкурентоспроможність фахівця в умовах цифрової трансформації системи охорони здоров'я.

Результати дослідження. Формування компетентностей ефективного менеджера в галузі медицини передбачає розвиток комплексу знань, умінь і навичок, які забезпечують високий рівень професіоналізму, гнучкості та здатності до прийняття управлінських рішень у динамічному середовищі. Основні компетентності включають:

- управлінські та організаційні навички, необхідні для планування, координації та контролю діяльності медичних закладів;
- цифрову грамотність і вміння використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в управлінні медичними процесами;
- комунікаційні та лідерські здібності, що сприяють ефективній взаємодії в колективі, налагодженню зв'язків між адміністрацією, медичним персоналом і пацієнтами;
- аналітичне та критичне мислення, необхідне для оцінювання ризиків, оптимізації ресурсів і підвищення якості медичних послуг;
- здатність до стратегічного планування та управління змінами, що забезпечує адаптацію до нових умов і впровадження інновацій.

Таким чином, компетентність ефективного менеджера у сфері медицини розглядається як інтегративна характеристика, що поєднує професійні, управлінські, соціальні та етичні аспекти діяльності фахівця.

Подальший розвиток питань, пов'язаних із формуванням компетентностей майбутніх менеджерів у сфері медицини, знайшов відображення у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема, у дослідженнях Л. Ващенко, Л. Даниленко, Г. Єльнікової, Л. Калініної, В. Маслова, О. Мармази, І. Осадчого та інших учених розкрито сутність інноваційних підходів до управління, принципів та технологій підготовки управлінських кадрів. Важливим аспектом їхніх праць є акцент на модернізації освітнього процесу, цифровізації навчання та розвитку практикоорієнтованих форм підготовки, що безпосередньо корелює з підготовкою ефективного менеджера у медичній сфері.

З огляду на вимоги сучасного суспільства, процес підготовки ефективного менеджера в галузі медицини має ґрунтуватися на впровадженні інноваційних освітніх технологій. До таких належать використання цифрових платформ, симуляційних тренінгів, систем дистанційного навчання, кейс-методів, інтерактивних лекцій і проєктного навчання. Ці технології забезпечують формування практичних умінь, розвиток критичного мислення, здатності до прийняття управлінських рішень та ефективної взаємодії у професійному середовищі.

Отже, аналіз сучасних наукових досліджень і публікацій з проблеми підготовки менеджерів у галузі медицини свідчить про активний розвиток напрямів, пов'язаних із цифровізацією освіти, впровадженням симуляційних технологій, дистанційного та змішаного навчання. Ці інноваційні підходи сприяють формуванню компетентного й конкурентоспроможного фахівця нового покоління, здатного ефективно працювати в складному середовищі охорони здоров'я.

Менеджер у галузі медицини — це фахівець, який відповідає за організацію та координацію роботи медичного закладу, управління персоналом, ресурсами та процесами з метою забезпечення якісної та безпечної медичної допомоги. Він поєднує знання з управління, економіки, психології та комунікацій, а також володіє практичними навичками, необхідними для прийняття ефективних рішень у динамічному та високоризиковому середовищі охорони здоров'я. Для формування таких фахівців застосовуються різноманітні підходи та методи, серед яких особливе місце займають поєднання теорії та практики, інтерактивні методи навчання, розвиток «м'яких» навичок, використання сучасних технологій і дотримання етичних стандартів. Детальніше ці аспекти представлені у таблиці 1.

Ключові аспекти підготовки медичних менеджерів

Аспект	Опис	Приклади реалізації
Теорія та практика	Поєднання академічних знань і практичних навичок	Стажування в лікарнях, участь у проєктах, аналіз кейсів
Інтерактивні методи	Кейс-методи, рольові ігри, симуляції	Моделювання роботи відділення, кризові сценарії
М'які навички	Комунікація, лідерство, командна робота, критичне мислення	Тренінги, рольові ігри, групові проєкти
Технології	Підтримка процесів навчання та управління	Trello, Asana, Microsoft Project, Slack, Teams, Zoom, симуляції
Адаптивність	Гнучкість у прийнятті рішень та управлінні змінами	Використання Agile, управління ризиками
Етика та відповідальність	Дотримання професійних стандартів та соціальної відповідальності	Вивчення етичних аспектів, принципи сталого розвитку

Отже, підготовка ефективного менеджера в медицині потребує інтегрованого підходу, що поєднує теоретичну підготовку, практичні навички та розвиток «м'яких» компетенцій, таких як комунікація, лідерство та командна робота (рис. 1).

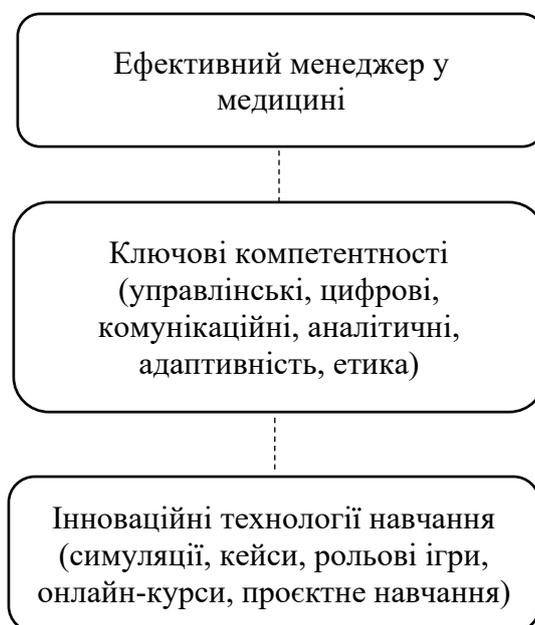

Рис. 1. Інтегративна модель підготовки медичного менеджера

Рисунок 1 наочно демонструє, як інноваційні технології навчання формують ключові компетентності, необхідні для підготовки ефективного

менеджера в медицині. Інтеграція теоретичної підготовки, практичних навичок та розвитку «м'яких» компетенцій забезпечує формування управлінських, комунікаційних, лідерських та аналітичних навичок у здобувачів вищої освіти. У динамічних умовах сучасної охорони здоров'я особливо важливими є адаптивність, здатність приймати ефективні управлінські рішення та робота у мультидисциплінарних командах. Таким чином, комплексне поєднання інноваційних технологій та компетентнісного підходу створює ефективне навчальне середовище, що готує здобувачів до успішного управління ресурсами, процесами та командами у медичній сфері.

Навчальні програми мають забезпечувати інтеграцію теоретичних знань з практичним досвідом через стажування, розбір практичних кейсів та проєктну діяльність у медичних установах, що дозволяє здобувачам вищої освіти формувати компетенції з управління ресурсами, персоналом та процесами. За даними досліджень, застосування компетентнісного підходу у поєднанні з очно-заочними формами навчання сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх лікарів, дозволяючи гнучко адаптувати освітній процес до потреб здобувачів вищої освіти та вимог сучасної медичної практики [2, с. 35].

Також зазначимо, що сучасні методи навчання включають кейс-методи, рольові ігри та симуляції, які дозволяють відпрацьовувати управлінські навички у безпечному середовищі [1, с. 11]. Наприклад, моделювання організації роботи відділення або управління кризовими ситуаціями сприяє розвитку комунікаційних, лідерських та командних навичок, а також критичного мислення, що необхідне для прийняття обґрунтованих рішень. Розвиток «м'яких» навичок у поєднанні з професійними знаннями створює основу для ефективного управління проєктами та забезпечує успішну взаємодію з командою та стейкхолдерами (табл. 2).

Аналіз сучасних інноваційних технологій навчання у підготовці медичних менеджерів підтверджує важливість поєднання компетентнісного підходу з цифровими та інтерактивними методами.

Компетентності менеджера та відповідні інноваційні технології

Компетентність	Значення для менеджера	Інноваційні технології навчання
Управлінські навички	Планування, координація, контроль	Кейси, проєктне навчання, симуляції управлінських процесів
Цифрова грамотність	Використання ІКТ для аналізу та управління	Цифрові платформи, програмне забезпечення (Trello, Asana), онлайн-курси
Комунікаційні та лідерські здібності	Ефективна взаємодія з командою та пацієнтами	Рольові ігри, тренінги з командної роботи, онлайн-дискусії
Критичне та аналітичне мислення	Оцінка ризиків, оптимізація ресурсів	Симуляції кризових ситуацій, аналіз кейсів, моделювання відділення
Адаптивність та стратегічне планування	Гнучке реагування на зміни, управління інноваціями	Agile-практики, проєктне навчання, інтерактивні онлайн-платформи
Етична відповідальність	Дотримання професійних стандартів	Вивчення етики, інтерактивні дискусії, кейси з етичних ситуацій

Використання кейс-методів, рольових ігор, симуляцій та проєктного навчання сприяє розвитку управлінських, комунікаційних, лідерських та аналітичних навичок студентів у безпечному навчальному середовищі. Ці методи дозволяють моделювати реальні професійні ситуації, готуючи здобувачів вищої освіти до прийняття ефективних рішень у динамічному середовищі охорони здоров'я [3, с. 458].

Використання спеціалізованого програмного забезпечення для управління проєктами (Trello, Asana, Microsoft Project) та комунікаційних платформ (Slack, Microsoft Teams, Zoom) підвищує прозорість процесів, ефективність командної взаємодії та контроль виконання завдань. Цифрові рішення, такі як онлайн-курси на платформах Coursera і edX, забезпечують доступ до актуальних знань з управління охороною здоров'я, Agile, Scrum та управління ризиками, що сприяє формуванню комплексної компетентності майбутніх фахівців [4, с. 123].

Таким чином, інтеграція цифрових технологій та інноваційних освітніх методів створює ефективне навчальне середовище, яке дозволяє підготувати адаптивного, компетентного та конкурентоспроможного менеджера у сфері

медицини, здатного успішно управляти ресурсами, процесами та командами у сучасних умовах охорони здоров'я.

Ефективність підготовки підтверджують приклади спеціалізованих програм. MBA з управління проектами у медичній сфері дозволяє здобути комплексні знання з управління ризиками, фінансами, командної роботи та лідерства. Сертифікаційні курси PMP надають світове визнання професійним компетенціям. Програми стажування в лікарнях і клініках забезпечують реальний досвід управління та комунікації, а онлайн-курси та тренінги з розвитку «м'яких» навичок дозволяють відпрацьовувати командну взаємодію та лідерство.

Впровадження інноваційних технологій у навчальний процес стикається з певними викликами, зокрема супротивом викладачів та обмеженням фінансування. Успішна реалізація нових підходів потребує підтримки адміністрації, підготовки викладачів до використання сучасних методів, оновлення навчальної інфраструктури та адаптації програм до потреб здобувачів вищої освіти. Важливим є формування культури відкритості до інновацій і відповідальності, з урахуванням етичних аспектів управління медичними установами та принципів сталого розвитку. Інтеграція проектного навчання, сучасних технологій та міждисциплінарного підходу дозволяє підготувати всебічно компетентного менеджера у галузі медицини, здатного ефективно управляти проектами та командами у динамічному середовищі. Розвиток ключових компетенцій, таких як критичне мислення, комунікація, командна робота, адаптивність та етична відповідальність, є основою успішної професійної діяльності.

Висновки. Підводячи підсумок даного дослідження зазначимо, що підготовка ефективного менеджера в галузі медицини потребує комплексного підходу, який поєднує теоретичну підготовку, практичні навички та розвиток «м'яких» компетенцій. Інноваційні технології, такі як цифрові платформи, симуляції, кейс-методи, рольові ігри та проєктне навчання, дозволяють студентам розвивати управлінські навички, критичне мислення, комунікацію та

лідерство у безпечному середовищі. Ефективна інтеграція теорії та практики забезпечує формування компетентного, адаптивного та конкурентоспроможного менеджера нового покоління, здатного працювати у динамічному та високоризиковому середовищі охорони здоров'я.

Список використаних джерел

1. Андріянова О.Ю., Каськова Л.Ф., Амосова Л.І., Яценко П.І., Ващенко І.Ю., Хміль О.В., Янко Н.В., Павленкова О.С. Інтеграція педагогічних, інноваційних і медичних технологій у професійній підготовці майбутнього лікаря. *Інтеграційні та інноваційні напрями розвитку медичної освіти: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Інтеграційні та інноваційні напрями розвитку медичної освіти», 20 березня 2025 р. Полтава: ПДМУ, 2025. С. 11-12.*

2. Никоненко О. С., Шаповал С. Д., Дмитрієва С. М., Грицун Т. О. Застосування компетентнісного підходу при організації очно-заочного навчання на різних етапах підготовки лікарів. *Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку): матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.).* Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. Тернопіль : ТНМУ, 2019. С. 35-36.

3. Перцева Н. О., Моршенець К. І. Застосування сучасних інформаційних технологій в медичній освіті. *Перспективи та інновації науки*, 2021. № 1. С. 455–461.

4. Сергієнко Т.І. Інформаційні технології в освіті. *Українські студії в європейському контексті*. 2023. № 6. С. 121-126. URL: http://obrii.org.ua/usec/storage/conference/zb_vol6_2023.pdf (дата звернення: 10.10.2025).